

PUISTOMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINTO

TUTKINNON PERUSTEET

ISBN 952-13-0924-5

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 51/011/2000

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ **14.6.2000**

Voimassaoloaika
14.8.2000 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
Määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998, 13 § 2 mom
A 812/1998, 1 § 1 mom

Kumoo Määräyksen no
Muuttaa Määräystä no

PUISTOMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt Puistomestarin erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 14.8.2000 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

JUKKA SARJALA
Jukka Sarjala

Ylitarkastaja

JUHANI LAPIOLAHTI
Juhani Lapiolahti

SISÄLLYSLUETTELO

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
1 § Näyttötutkinnot	7
2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	8

2 Luku

PUISTOMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
1 § Tutkinnon osat	8

3 Luku

PUISTOMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	9
1 § Ammattitaitovaatimukset	9
a) Yritystoiminta	9
b) Viheralueiden rakentaminen	10
c) Viheralueiden ylläpito	10
d) Asiakaspalvelu ja markkinointi	11
e) Työnjohto ja työnopetus	11
2 § Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
a) Yritystoiminta	12
b) Viheralueiden rakentaminen	13
c) Viheralueiden ylläpito	14
d) Asiakaspalvelu ja markkinointi	16
e) Työnjohto ja työnopetus	17
3 § Ammattitaidon osoittamistavat	18

LIITE Ammatin kuvaus	19
----------------------------	----

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § NÄYTTÖTUTKINNOT

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyuden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyypitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimukseen, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § NÄYTTÖTUTKINTOIHIN VALMISTAVA KOULUTUS

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti aseteta koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Kuitenkin tutkinnot pääsääntöisesti suoritetaan erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näytöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § AMMATTITAIDON OSOITTAMISTAPOJEN JA TUTKINTOSUORITUSTEN ARVIOINNIN YLEISET PERUSTEET

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen ja mahdollisimman realistinen. Arvioinnissa on käytettävä monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt järjestetään tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatin hallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla tulee ilmaista osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Kohteet tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eri tasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eri tasoiset pätevyudet.

2 Luku

PUISTOMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § TUTKINNON OSAT

Puistomestarin erikoisammattitutkinto muodostuu viidestä (1 – 5) pakollisesta tutkinnon osasta. Tutkinto on suoritettu, kun sen kaikkien osien näytöt on annettu hyväksytysti.

Pakolliset osat ovat:

1. Yritystoiminta
2. Viheralueiden rakentaminen
3. Viheralueiden ylläpito
4. Asiakaspalvelu ja markkinointi
5. Työnjohto ja työnopastus

Yritystoiminta
Viheralueiden rakentaminen
Viheralueiden ylläpito
Asiakaspalvelu ja markkinointi
Työnjohto ja työnopastus

Kuvio 1. Puistomestarin erikoisammattitutkinnon osat.

Luku 3

PUISTOMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

1 § AMMATTITAITOVAATIMUKSET

YRITYSTOIMINTA

Tutkinnon suorittaja tuntee viheralan yritysten/organisaatioiden toiminnan perusteet ja pystyy soveltamaan tietojaan käytännössä. Hän on selvillä liikeidean käsitteestä ja osaa soveltaa liikeidea-ajattelua vihertuotannossa. Hän tuntee yritystoimintaa, kuluttajansuojaa ja viherurakointia koskevan lainsäädännön ja määräykset.

Tutkinnon suorittaja osaa laatia yritykselle/organisaatiolle liiketoimintasuunnitelman, kehityssuunnitelman, vuotuisen toimintasuunnitelman ja talousarvion sekä pystyy arvioimaan kannattavuutta tunnuslukujen avulla. Hän tuntee yrityksen/organisaation laskentatoimen ja verotuksen käytännöt sekä alan vakuutus käytännön. Hän osaa tehdä investointi- ja rahoituslaskelmia ja tuntee eri rahoitusvaihtoehdot. Hän osaa hinnoitella tuotteet ja palvelut ja

hallitsee sopimuskäytännön. Hän tuntee yritystoimintaan liittyvät riskit ja osaa tehdä päätöksiä niiden hallitsemiseksi. Hän ymmärtää laadun merkityksen viheralalla ja osaa soveltaa ja kehittää yrityksen/organisaation laatujärjestelmää.

Tutkinnon suorittaja osaa neuvotella viheralan yrityksen/organisaation toimintaan liittyvissä tilanteissa, ja hänellä on toimivat yhteydet alan sidosryhmiin. Hän osaa hankkia tietoja ja palveluja sekä käyttää tietotekniikkaa toimintojen apuvälineenä. Hän on halukas kehittämään ammattitaitoaan yrityksen/organisaation tarpeiden mukaan. Hän on sisäistänyt vastuunsa yrittäjänä ja toimii työssään eettisten periaatteiden mukaan.

VIHERALUEIDEN RAKENTAMINEN

Tutkinnon suorittaja tuntee viheralueiden rakentamisessa käytettävät kasvit ja hallitsee niiden käytön. Hän tuntee viheralan rakentamisessa käytettävät materiaalit ja osaa käyttää niitä erilaisissa oloissa. Hän tuntee viherrakentamisessa käytettäviä koneita ja laitteita, osaa valita ne työmaan mukaan ja järjestää niiden huollon.

Tutkinnon suorittaja hallitsee vihersuunnittelun perusteet ja tekniikan ja osaa tehdä viherrakentamisen työselityksiä. Hän pystyy tulkitsemaan suunnitelmia ja niihin liittyviä asiakirjoja. Hän pystyy laatimaan työmaakohtaisen laatusuunnitelman ja aikataulun ja pystyy seuraamaan kustannusten kehittymistä.

Tutkinnon suorittaja tuntee maarakentamisen tekniset ratkaisut ja työmenetelmät ja eri maalajien ominaisuudet. Hän ymmärtää maastonmuotoilun merkityksen. Hän hallitsee viherrakentamistöiden mittaustekniikan, ja hänellä on valmiudet viheralueiden erityiskohteiden rakentamiseen. Hän hallitsee myös viheralueiden peruskorjauksen, katuviherrakentamisen sekä luonnonmukaisten viheralueiden rakentamisen. Hän työskentelee taloudellisesti ja ottaa huomioon työturvallisuus- ja ympäristönäkökohdat. Hän pyrkii työssään huolelliseen ja viimeistelyyn lopputulokseen.

VIHERALUEIDEN YLLÄPITO

Tutkinnon suorittaja hallitsee viheralueiden kasvien ylläpidon eri ikävaiheissa ja osaa käyttää ylläpitotöissä tarvittavia materiaaleja. Hän tuntee kasvinsuojeluun liittyvän lainsäädännön ja hallitsee kasvinsuojeluaineiden asianmukaisen käytön. Hän tuntee ylläpitotöissä käytettävät koneet ja laitteet, osaa valita ne työmaakohtaisesti ja järjestää niiden huollon. Hän hallitsee viheralueiden ylläpitotyöt ja osaa laatia ylläpidon työselityksiä. Hän pyrkii kehittämään työtekniikoita ja ottaa töissään ympäristön eliöyhteisön huomioon. Hän hallitsee viheralueiden ylläpidon talvityöt ja pystyy organisoimaan viheralueiden jätehuollon.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt viheralueiden ylläpitoluokitukseen ja osaa soveltaa luokitusperiaatteita käytännön töissä ja niiden suunnittelussa ottamalla erityisesti huomioon laatu- ja kustannustekijät. Hän pystyy seuraamaan ylläpitoitoiden kustannuskehitystä. Hän tuntee luonnonmukaisten viheralueiden ja hautausmaiden ylläpitoon liittyvät tekijät ja tiedostaa puistometsien ja kulttuurimaiseman merkityksen osana viheralueita. Hän työskentelee taloudellisesti ja ottaa huomioon työturvallisuus- ja ympäristönäkökohdat.

ASIAKASPALVELU JA MARKKINOINTI

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt asiakaslähtöiseen palvelutoimintaan ja pystyy suunnittelemaan ja hoitamaan yrityksen/organisaation asiakaspalvelun ja kehittämään sitä. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa näyttelyitä ja tuotesittelyjä sekä toimia niissä esittely-, asiakaspalvelu- ja neuvontatehtävissä. Hän osaa hoitaa tähän liittyvän tiedotuksen ja pystyy toimimaan asiakaspalvelussa myös muulla kuin omalla äidinkielellään.

Tutkinnon suorittaja tuntee markkinoinnin osatekijät ja osaa hinnoitella ja markkinoida yrityksen/organisaation tuotteita ja palveluja sekä omaa ammattitaitoaan. Hän pystyy kartoittamaan asiakaspiirinsä, ylläpitämään sitä ja toimimaan sen laajentamiseksi. Hän tuntee markkinointiviestinnän periaatteita ja osaa käyttää niitä yrityksen/organisaation palveluiden tunnettavuuden lisäämiseksi sekä kilpailuedun saavuttamiseksi. Hän tuntee sähköiset viestimet ja osaa käyttää niitä.

TYÖNJOHTO JA TYÖNOPASTUS

Tutkinnon suorittaja ymmärtää henkilöstön hyvinvoinnin merkityksen yrityksen/organisaation tuloksellisessa toiminnassa ja oman asemansa työyhteisössä. Hän tuntee viheralaan liittyvän työ- ja ympäristölainsäädännön sekä turvallisuusmääräykset ja osaa valvoa niiden noudattamista. Hän osaa suunnitella, organisoida ja johtaa työt joustavasti ja taloudellisesti sekä yhteenkuuluvuutta korostaen. Hän tuntee työnantajaa ja työntekijää koskevat oikeudet ja velvollisuudet ja osaa toimia niiden mukaan työhönotossa, työsuhteen aikana ja sen päättyessä. Hän pyrkii kehittämään työmenetelmiä taloudellisuus-, työturvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa toimivia logistisia ratkaisuja eri tyyppisissä työkohteissa.

Tutkinnon suorittaja tuntee työpsykologisia perusteita ja osaa soveltaa niitä esimiehenä toimiessaan. Hän on perehtynyt työnopastukseen ja pystyy toimimaan vihertöiden työnopastajana. Hän ymmärtää tiimityöskentelyn mahdollisuudet ja osaa toimia vastuuta jakaen. Hän osaa toimia ryhmissä ja erilaisissa vuorovaikutus- ja neuvottelutilanteissa. Hän on kannustava ja yhteistyökykyinen ja hän kykenee toimimaan rakentavasti vaikeissakin ongelmatilanteissa.

YRITYSTOIMINTA

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- liikeyrityksen tuntemus ja soveltaminen
- lainsäädännön tuntemus ja soveltaminen
- liiketoiminta-, kehitys- ja toimintasuunnitelman laadinta
- talousarvion laadinta
- kannattavuuden arviointi
- tilinpäätös-, verotus- ja vakuutus käytännön tuntemus
- rahoitusvaihtoehtojen tuntemus ja soveltaminen
- hinnoittelutaito
- sopimuskäytännön hallinta
- riskien hallinta
- laatu järjestelmän kehittäminen
- tiedon hankintataito
- tietotekniikan käyttötaito
- verkostoyhteyksien käyttötaito
- julkishallinnon organisaatioiden toiminnan tuntemus

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja ymmärtää selkeän liikeyrityksen merkityksen yrityksen/organisaation tavoitteellisessa johtamisessa ja kehittämisessä. Hän on perehtynyt liikeyrityksen osa-alueisiin ja osaa käyttää liikeyrityksen yritystoiminnan suunnittelun välineenä sekä arvioida, kehittää ja testata erilaisten ideoiden toimivuutta vihertuotannossa. Hän on perehtynyt yritystoimintaa, kuluttajansuojaa ja vihertuotantoa koskeviin säädöksiin ja määräyksiin niin, että osaa suunnitella ja toteuttaa käytännön toimet niiden mukaan.

Tutkinnon suorittaja pystyy laatimaan yritykselle/organisaatiolle liiketoimintasuunnitelman. Sen soveltamisen perustana ovat ne toiminnan kehitystä ennakoivat suunnitelmat, jotka hän on laatinut. Hän on perehtynyt tilinpäätös-, verotus- ja vakuutus käytäntöihin niin, että osaa käyttää näitä koskevia tietoja hyväkseen talousarvion laadinnassa. Hän osaa arvioida toiminnan kannattavuutta laskelmien ja tunnuslukujen avulla ja tulkita tilinpäätöstä mm. pääomien, varallisuuden, maksukyvyn ja tuloksen suhteen. Hän on perehtynyt kustannuslaskennan periaatteisiin ja tietää, mitkä markkinalähtöiset ja muut tekijät tulee ottaa huomioon tuotteiden ja palveluiden järkevässä hinnoittelussa. Hän tuntee erilaiset rahoitusvaihtoehdot, osaa vertailla niitä ja käyttää hyväkseen niiden edut. Sopimuskäytäntöön perehtyneenä hän osaa toimia vaadittavalla tavalla tarjouspyyntöjen, urakkatarjousten ja -sopimusten suhteen.

Tutkinnon suorittaja on selvillä niistä riskeistä, joita yritystoimintaan voi liittyä esimerkiksi omaisuuden, henkilöstön, ympäristön ja yhteiskunnan rahoituksen suhteen. Hän on tietoinen myös niistä riskeistä, jotka liittyvät kasvuoloihin ja vaikuttavat siten kustannuksiin. Hän ottaa nämä riskit huomioon toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä mahdollisuuksien mukaan. Kehittämistoiminnassa hän tiedostaa laadun merkityksen ja suunnittelee yritystoimintaa käytössä olevan laatujärjestelmän mukaisesti.

Tutkinnon suorittaja tiedostaa yhteistyön merkityksen, on yhteistyökykyinen ja osaa käyttää hyväkseen myös kansainvälistä verkostoitumista. Hän tietää, mistä saa tietoja ja palveluja, ja pystyy soveltamaan hankkimaansa tietoa yrityksen/organisaation toiminnassa. Hän osaa käyttää hyväkseen tietotekniikan tarjoamia mahdollisuuksia esimerkiksi toimintojen suunnittelussa, yhteydenpidossa sidosryhmiin ja asiakkaisiin sekä tiedonhankinnassa.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt julkishallinnon organisaatioiden toimintaan niin, että ymmärtää niiden rahoituskäytännön keskeiset piirteet esimerkiksi budjetin laadinnassa ja kustannuslaskennassa. Hän tuntee julkishallinnon hallintojärjestelmien toimintaperiaatteet sekä virkaehtosopimuksen ja julkishallinnon toimintaa säätelevien lakien merkityksen. Hän on pääpiirtein selvillä julkishallinnon organisaatioiden rakenteista ja päätöksenteon käytännöistä.

VIHERALUEIDEN RAKENTAMINEN

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- viheralueiden kasvillisuuden tuntemus ja käyttö
- rakennusmateriaalien tuntemus ja käyttö
- koneiden ja laitteiden käytön ja huollon organisointi
- vihersuunnittelun perusteiden tuntemus
- laatusuunnitelmien laadinta
- kustannuslaskelmien teko ja kustannusten seuranta
- maarakentamisen tuntemus
- mittaustekniikan tuntemus
- perinteisten viheralueiden rakentamisen hallinta
- viheralueiden erityiskohteiden rakentamisen hallinta
- viheralueiden peruskorjauksen hallinta
- katuviherrakentamisen hallinta
- luonnonmukaisen viherrakentamisen hallinta
- työturvallisuuden ja ympäristösuojelun huomioon ottaminen

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja tunnistaa ja tuntee ominaisuuksiltaan viherrakentamisessa käytettävät kasvit ja hallitsee niiden käytön erilaisissa kohteissa. Hän on tie-

toinen riskeistä, joita erilaiset olosuhteet aiheuttavat kasvillisuudelle, ja ottaa ne mahdollisuuksien mukaan huomioon. Hän on perehtynyt viherrakentamisessa käytettäviin materiaaleihin, kuten kasvualustoihin, kiviaineksiin ja pinnoitteisiin, sekä näiden ominaisuuksiin niin, että osaa käyttää niitä erilaisissa rakentamiskohteissa. Hän osaa valita rakentamisessa käytettävät koneet ja laitteet kohteen ja tilanteen mukaan. Niiden huollon organisoinnin hän järjestää niin, että työkohteiden edistyminen ei häiriinny.

Tutkinnon suorittaja tuntee viheralueiden suunnittelun perusteet, on selvillä suunnittelun vaatimuksista ja toteutuksen ongelmista, osaa laatia työselityksiä ja on perehtynyt tietotekniikkapohjaisen vihersuunnittelun perustekniikkaan. Näitä tietojaan hän osaa soveltaa rakennettavilla viheralueilla sekä työmaakohtaisen laatusuunnitelman laadinnassa. Tässä suunnitelmassa hän ottaa huomioon mm. aikataulut, henkilöstöresurssit, tarvittavat koneet ja laitteet sekä kasvillisuus- ja muut materiaalit. Osittain laatusuunnitelman perusteella hän osaa laatia työmaakohtaisen kustannuslaskelman ja tuntee keinot tarkailla laatua ja ajankäyttöä työmaan edistymisen mukaan.

Tutkinnon suorittaja hallitsee perinteisten viheralueiden rakentamisen tekniikan mm. istutus- ja nurmetustöiden, kuivatuksen sekä päällysteiden, tukirakenteiden ja kalusteiden osalta erilaisissa oloissa. Hän hallitsee viheralueiden erityiskohteiden, kuten hautausmaiden, ranta- ja liikunta-alueiden rakentamisen, ja on selvillä kunkin kohteen rakentamiseen vaikuttavista erityistekijöistä. Huomioon otettavia erityistekijöitä ovat mm. kastelujärjestelmät, eroosion-torjunta, kantavuus ja kulutuksenkestävyys. Hän osaa tehdä viheralueiden peruskorjaukset ja ottaa niissä huomioon mm. peruskorjaukseen vaikuttavat historialliset tekijät. Hän hallitsee katuviherrakentamisen tekniikan, kuten kantavat ja rajatut kasvialustat, ja osaa soveltaa tarvittavaa tekniikkaa käytännön rakentamistyössä. Hän osaa toimia niin, että katuviherrakentaminen sovituu osaksi katualueiden suunnittelun ja rakentamisen kokonaisuutta. Hän on perehtynyt viherrakentamisen mittaustekniikkaan ja osaa käyttää sitä rakentamistyössä. Hän osaa soveltaa maarakentamisen tekniikkaa maastonmuotoilussa niin, että fysikaaliset, hydrologiset, esteettiset ja ylläpitoon liittyvät tekijät tulevat huomioon otetuiksi.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt luonnonmukaisten viheralueiden, kuten niittyjen ja suojaviheralueiden rakentamiseen, ja ottaa niiden rakentamisen erityispiirteet huomioon. Tällaisia erityispiirteitä ovat mm. kuntakohtaiset ympäristömääräykset. Hän ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen ja tiedostaa sen eri alueiden rakentamisessa. Hän työskentelee tehokkaasti ja taloudellisesti, ottaa työturvallisuus- ja ympäristötekijät huomioon ja pyrkii laadukkaaseen lopputulokseen.

VIHERALUEIDEN YLLÄPITO

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

-
- viheralueiden kasvillisuuden ylläpitotaito
 - ylläpitomateriaalien käytön hallinta
 - koneiden ja laitteiden käytön ja huollon organisointi
 - kasvinsuojelulainsäädännön ja -töiden hallinta
 - ylläpitotöiden hallinta
 - viheralueiden talvitöiden hallinta
 - jätehuollon organisointi
 - ylläpitoluokituksen hallinta
 - ylläpito- ja laatusuunnitelmien laadinta
 - ylläpidon kustannuslaskelmien laatiminen ja kustannusseuranta
 - luonnonmukaisten viheralueiden ylläpito
 - hautausmaiden ylläpito
 - puistometsien ja kulttuurimaiseman tuntemus
 - työturvallisuuden ja ympäristösuojelun huomioon ottaminen

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja hallitsee viheralueiden kasvillisuuden ylläpidon niin, että kasvien hoitotyöt edistävät kasvillisuuden kehittymistä koko elinkaaren ajan. Hän osaa käyttää viheralueiden ylläpitomateriaaleja kuten kateaineita, korjaus- ja kunnossapitoaineita mm. korjaus-, paikkaus- ja puhtaanapitotöissä. Hän hallitsee kalusteiden ja rakenteiden huollon organisoinnin ja ottaa tässä huomioon mm. turvamääräykset. Hän osaa valita tarvittavat koneet ja laitteet ylläpitokohteen mukaan ja organisoida kone- ja laitehuollon niin, että työkokonaisuus ei kärsi. Hän tuntee kasvinsuojelulainsäädännön ja osaa siltä pohjalta käyttää kasvinsuojeluaineita ja tilanteeseen sopivaa tekniikkaa niin, että ympäristö ei vaurioidu.

Tutkinnon suorittaja tuntee ylläpitoluokituksen tarjoamat mahdollisuudet viheralueiden kehittämisessä ja osaa laatia ylläpitosuunnitelmat työselityksineen tätä luokitusta hyväksi käyttäen. Suunnitelmissa hän kiinnittää erityistä huomiota laatuun ja kustannustekijöihin. Hän osaa tehdä ylläpidon kustannuslaskelmia ja seurata kustannusten kehittymistä laskelmien perusteella.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt ylläpitotöiden kokonaisuuteen ja osaa tehdä nämä työt kuten nurmenleikkuut, rikkakasvien torjunnan, lumen aurauksen, hiekoituksen sekä puiden ja pensaiden leikkaukset asianmukaisesti vuoden eri aikoina. Hän pystyy organisoimaan viheralueiden jätehuollon niin, että alueiden yleisilme säilyy siistinä ja jätteiden lajittelu ja kierrätys tulevat vaadittavalla tavalla tehdyiksi. Erityisesti luonnonmukaisten viheralueiden ylläpitotöissä hän osaa sovittaa yhteen sekä asiakkaiden tarpeet että ympäröivän eliöyhteisön. Hän on perehtynyt hautausmaiden ylläpitotöihin ja osaa tehdä ne. Hän on selvillä siitä, kuinka kirkkolaki ja -järjestys ohjaavat ylläpitotöitä. Hän on tietoinen perinteisen ja muuttuvan kulttuurimaiseman merkityksestä osana viheralueita ja ottaa tämän sekä puistometsät viheraluekulttuuriin kuuluvina töissään huomioon. Hän ottaa huomioon myös mm. kuntakohtaiset ympäristömääräykset.

Tutkinnon suorittaja osaa työskennellä tehokkaasti ja taloudellisesti ja ottaa toiminnassaan huomioon sekä työturvallisuuden että ympäristönsuojelun.

ASIAKASPALVELU JA MARKKINOINTI

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- asiakaslähtöisen palvelutoiminnan suunnittelu, toteutus ja kehittäminen
- esittely-, asiakaspalvelu- ja neuvontatehtävissä toimiminen
- näyttelyiden ja tuote-esittelyjen suunnittelu ja toteutus
- esiintymis- ja kielitaito
- markkinoinnin perusteiden tuntemus ja markkinointitaito
- tuotteiden ja palveluiden hinnoittelu
- markkinointiviestintätaito
- sähköisten viestimien käyttö

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt asiakaslähtöiseen palvelutoimintaan ja osaa soveltaa sen periaatteita niin, että pystyy suunnittelemaan ja toteuttamaan viheralan yrityksen/organisaation palvelutoiminnan käytännössä. Hän osaa segmentoida tuotteet ja palvelut niin, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin asiakkaan tai asiakasryhmän tarpeita ja odotuksia. Hän on sisäistänyt asiakaspalvelun tapahtumaksi, jossa asiakaskontakti on samanaikaisesti sekä palvelutilanne, myyntitapahtuma että markkinointitoimi. Hän ymmärtää asiakaspalautteen merkityksen laadun ja asiakaspalvelun kehittämisessä.

Tutkinnon suorittaja pystyy toimimaan viheralan esittelytehtävissä erilaisissa tapahtumissa ja vierailutilanteissa. Hän on selvillä asiakaspalvelun merkityksestä osana yrityksen/organisaation menestyksellistä toimintaa ja pystyy neuvomaan asiakkaita ammattialan käytännön eri tasoilla. Hän pystyy organisoimaan työpaikan ammattialan näyttelyitä ja tuote-esittelyjä. Hän osaa esiintyä asiallisesti eri tilanteissa ja kertoa asiakkaille työstään ja yrityksen/organisaation tuotteista ja palveluista myös muulla kuin omalla äidinkielellään.

Tutkinnon suorittaja tietää, että markkinointi perustuu asiakkaiden tarpeiden tunnistamiseen ja koko yrityksen/organisaation sellaiseen toimintaan, jonka tavoitteena on asiakastyytyväisyys ja kannattavuus. Hän on perehtynyt markkinointiin niin, että osaa suunnitella markkinoinnin johdonmukaiseksi, realistiseksi ja yrityksen/organisaation toiminnan tavoitteita tukevaksi. Markkinointitoimintojen perustana ovat pääasiassa markkinointisuunnitelmat, joiden toteutumista hän osaa seurata ja kehittää saatujen kokemusten pohjalta. Suunnitelmien toteutuksessa hän ottaa huomioon asiaan liittyvät säädökset ja määräykset sekä eettisesti kestävät toimintatavat. Hän osaa hinnoitella tuotteet ja palvelut niin, että hinta on yritykselle kannattava ja markkinatilanteen huomioon ottava.

Tutkinnon suorittaja on tutustunut markkinointiviestintään ja tuntee sen

pääkohdat. Tältä pohjalta hän osaa suunnitella ja toteuttaa markkinointiviestintää, kuten myyntityötä, mainontaa ja tiedottamista niin, että se tukee yrityksen/organisaation suhteellisen kilpailuedun lisäämistä ja näin saavutetun aseman ylläpitämistä. Hän tuntee yleisimmät viestintämuodot ja -välineet ja osaa käyttää niitä markkinoinnissa ja muussa toiminnassa.

TYÖNJOHTO JA TYÖNOPASTUS

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- henkilöstön hyvinvoinnin merkityksen tuntemus
- säädösten ja määräysten tuntemus ja valvonta
- töiden suunnittelu, organisointi ja johtaminen
- työmenetelmien ja logistiikan kehittäminen
- työsopimuskäytännön tuntemus ja soveltaminen
- työpsykologian perusteiden tuntemus
- esimies- ja työnopastustaidot
- sosiaaliset ja yhteistyötaidot

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja tietää, mitä työyhteisöllä tarkoitetaan ja miten henkilöstösuhteiden odotetaan siinä toimivan. Hän on selvillä siitä, miten ihmissuhteet vaikuttavat yrityksen/organisaation tulokselliseen toimintaan. Hän ymmärtää, että henkinen hyvinvointi riippuu myös vuorovaikutuksen toimivuudesta ja että hän itse on tässä keskeinen vaikuttaja.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt alan työturvallisuus-, kasvinsuojelu- ja muihin säädöksiin ja määräyksiin niin, että pystyy esimiehenä valvomaan niiden noudattamista. Töiden suunnittelussa hän ottaa huomioon mm. työkierron, työntekijöiden osaamisen ja erityistaidot sekä työmaiden erilaisuuden ja pyrkii siihen, että työpanos on tehokas. Hän osaa päättää töiden tärkeysjärjestyksestä ja organisoida työt nopeasti, taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Hänen johtamistapansa on joustava, kannustava ja yhteishenkeä luova. Hän tuntee työsopimuksen tarkoituksen ja pääsisällön ja osaa soveltaa sitä vihertuotannossa mm. omiin oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa nähden. Hän tietää, miten esimerkiksi työhönottotilanteessa tulee toimia työnantajana ja työntekijänä. Hän on kiinnostunut vihertuotannon työmenetelmien ja logististen toimintojen kehittämisestä lähinnä taloudellisuuden, työturvallisuuden ja ympäristönsuojelun kannalta.

Tutkinnon suorittaja on tutustunut työpsykologian ja ergonomian perusteisiin ja osaa soveltaa niitä työnjohtajana toimiessaan sekä opastaessaan ja perehdyttäessään henkilöitä työtehtäviin. Näissä rooleissa hän osaa suunnitella ja organisoida tehtävät tasapuolisesti, toimia asiallisesti ja noudattaa säädöksiä, määräyksiä ja sopimuksia. Opastustilanteessa hän pystyy välittämään viestinsä yksinkertaisesti ja ymmärrettävästi sekä sovittamaan ihmisen

psykkisen olemuksen tuotannon vaatimuksiin. Hän pystyy osallistumaan erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin ja neuvotteluihin ja osoittamaan niissä sellaisia sosiaalisia ja yhteistyötaitoja, että myös ongelmalliset kysymykset voivat saada osapuolia tyydyttävän ratkaisun.

3 § AMMATTIT AidON OSOITTAMISTAVAT

Puistomestarin ammattitaidon arvioinnissa annettavien näyttöjen lähtökohtana on saada selville, kuinka hyvin käytännön taidot ja niiden pohjana oleva tietoperusta sekä käsitteelliset rakenteet ovat sovittuneet yhteen ja suhteessa siihen, mitä tutkinnon eri osissa vaaditaan. Tätä on testattava pääasiassa toiminnallisilla tehtävillä, joita voidaan tarvittaessa täydentää suullisesti, kirjallisesti tai muilla tavoin.

Taidon pääasiallisina arviointimuotoina on käytettävä työnäyttöä, taitotestiä, työtoiminnan havainnointia tai simulointia ja kestoltaan vaihtelevia projektitehtäviä. Myös portfolioita eli dokumentoituja todisteita vaadittavasta osaamisesta ja muita arviointimenettelyjä sekä näiden erilaisia yhdistelmiä voidaan käyttää. Yksittäisen arviointimuodon käytön valinnassa on otettava huomioon mm. sen sopivuus tutkintovaatimusten mittaamiseen ja vastaavuus työelämän luonnollisiin käytäntöihin, arviointimuodon kyky erotella haluttu pätevyys ei-pätevästä osaamisesta, valitun muodon käytön helppous eri toimintaympäristöissä sekä selkeys arviointisijoille ja arvioitavalle. Edellytetyn ammattitaidon taustalla olevan tiedon ja ymmärryksen tason selvittämiseksi toiminnallisen näytön tukena voidaan käyttää kyselyjä ja haastatteluja, itse- tai ryhmäarviointia, kirjallisia tuotoksia, asiantuntijakeskusteluja tai muita keinoja, jolla tutkittavan osaamisen taso täsmentyy.

Puistomestarin erikoisammattitutkinnossa ammattitaito on arvioitava jokainen tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkittavan ammattitaitoa verrataan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Arviointikriteerien mukainen suoritus on hyväksyttävä. Tutkintotoimikunnalla on oikeus syventää arvioinnin perusteita, mutta se ei saa niitä muuttaa. Lopullista linjausta tehdessään tutkintotoimikunnan on päätettävä mm. siitä, mitkä ovat arvioinnin kohteiden painopisteet tutkinnon eri osissa, saako ja minkä verran hyväksyttävään suoritukseen sisältyä riittämättömäksi tulkittavaa osaamista, minkälaisista osaamista se saa olla ja onko se kompensoitava tai kompensoitavissa paremmalla osaamisella jossakin toisessa arvioinnin kohteessa samassa tutkinnon osassa. Nämä joustoon ja rajatapauksiin liittyvät ratkaisut ja muut arviointia tarkentavat tulkinnat tutkintotoimikunnan on viestitettävä tutkinnon järjestäjille näiden kanssa käytävissä neuvotteluissa. Neuvotteluissa on sovitava myös portfolioiden maksimaalisesta osuudesta näyttöjen antamisessa sekä siitä, miten kriteerit suhteutetaan arviointiympäristöön ja siinä erilaisiin arviointioloihin.

AMMATIN KUVAUS

Puistomestari on vihertuotannon ammattilainen, joka rakentaa ja ylläpitää viheralueita. Hän toimii esimiesasemassa vastuullisena työnjohtajana tai yrittäjänä. Työpaikat ovat sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Hänen vastuullaan on yrityksen tai julkisen organisaation tuotanto ja palvelut tai osa niistä. Puistomestarin ammatilliset haasteet tulevaisuudessa painottuvat taloudellisten rakentamis- ja ylläpitomenetelmien hallintaan, laatujärjestelmän käyttöön ja kestävän kehityksen huomioon ottamiseen.

Vihertuotannolla tarkoitetaan ammattimaista viheralueiden suunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa. Rakennetut alueet tarjoavat kuluttajille viihtyisän asumis- ja vapaa-ajan ympäristön niin pihojen, perinteisten viheralueiden, puisto- ja taajamametsien kuin myös muiden viheralueiden muodossa. Viherympäristön merkitys on viime vuosina korostunut, sillä alan ensisijaisena tehtävänä on maisemoida muun rakentamisen ympäristölle aiheuttamat vauriot varsinkin kasvukeskuksissa. Sen tehtävänä on myös tuottaa erityistarpeita vastaavia viheralueita, kuten leikkipaikkoja, urheilupuistoja, uimarantoja ja hautausmaita. Alan tulee lisäksi turvata olemassa olevan, esimerkiksi rakentamiselta säästyneen kasvillisuuden säilyminen.

Puistomestari hallitsee viheralueiden rakentamisen ja ylläpidon toiminnot ja osaa yhdistellä ne toimiviksi kokonaisuuksiksi. Hänen on otettava huomioon muutostekijät, jotka johtuvat erityisesti teknisestä kehityksestä, yhteiskunnallisen arvostuksen muuttumisesta ja luonnonolojen vaihtelusta. Ympäristönsuojeluun on asennoiduttava myönteisesti ja pyrittävä omalla toiminnalla edistämään viheralueiden rakentamisen ja ylläpidon laatua. Alalla toimivan tulee tuntea lainsäädäntö ja määräykset sekä niissä tapahtuvat muutokset. Yritystoiminnan ja tietojenkäsittelyn osaamisen lisäksi on tunnettava sidosryhmien toimintatavat sekä osattava asiakaslähtöinen palvelutoiminta ja työnohjaus. Ihmissuhdetaidot ovat merkittävä osa ammattitaitoa, koska ryhmässä pitää osata toimia. Ala kehittyy jatkuvasti, ja ammattitaidon ylläpitäminen vaatii puistomestarilta kiinnostusta alalla tapahtuviin muutoksiin sekä kielitaitoa, jotta hän pystyy seuraamaan kehitystä ja suuntaamaan toimintansa sen mukaan.